

СУМЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СУМЬСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
СУМЬСЬКА ОБЛАСНА НАУКОВА
МЕДИЧНА БІБЛІОТЕКА

Серія «Видатні медики Сумщини»

ЛІКАР З ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ

Біобібліографічний покажчик

*(до 80-річчя від дня народження
Георгія Олексійовича Сумцова)*

Суми–2017

***Відповідальний за
випуск:***

Безверха О.В., завідувача відділом
науково-бібліографічної та
інформаційної роботи

***Матеріал підго-
тувала:***

Безверха О.В.

***Комп'ютерний
набір та верстка:***

Безверха О.В.

Лікар з великої літери : біобібліограф. покажчик до 80-річчя від дня народження Георгія Олексійовича Сумцова / уклад. О. В. Безверха; ред. Г. О. Сумцов. – Суми, 2017. – Вип. 18. – 52 с. – (Серія « Видатні медики Сумщини»).

Біобібліографічний покажчик присвячений 80-річчю від дня народження доцента медичного інституту Сумського державного університету, лікаря акушера-гінеколога та онкогінеколога вищої категорії, кандидата медичних наук, Відмінника охорони здоров'я СРСР, Заслуженого лікаря України Георгія Олексійовича Сумцова.

Видання містить відомості про життєвий і творчий шлях Г. О. Сумцова, основні наукові праці, свідцтва на раціоналізаторські пропозиції, літературу про нього, фотоматеріали. Наукові праці у покажчику розташовані в алфавіті авторів і назв.

Розрахований на спеціалістів медичної галузі та всіх, хто цікавиться питаннями історії медичної науки, охорони здоров'я.

Георгій Олексійович Сумцов

ЗМІСТ

1. Основні дати життя та діяльності Георгія Олексійовича Сумцова ..	5
2. Автобіографічний нарис	7
3. Зі спогадів про роботу в Алжирі	11
4. Врач, учитель, наставник, учёный и исследователь.....	17
5. Мой Учитель - Георгий Алексеевич Сумцов.....	18
6. Основні наукові праці Г. О. Сумцова	19
7. Свідoctва на раціоналізаторські пропозиції	34
8. Література про Г. О. Сумцова	45
9. Фотоматеріали.....	46

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ГЕОРГІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА СУМЦОВА

20.03.1937

народився у с. Студенок Краснопільського р-ну Сумської обл.

1961

закінчив педіатричний факультет Харківського мед. інституту

1961-1964

працював районним акушер-гінекологом у Хотінському р-ні Сумської обл.

1964

працював у пологовому будинку м. Суми

1965

спеціалізація по онкогінекології на базі Укр. інституту удосконалення лікарів (Харків), працює в обл. онкодиспансері

1974

захистив кандидатську дисертацію «Особенности клинических проявлений и диагностики первичного рака маточных труб»

1975

зав. онкогінекологічним відділенням СОКОД, нагороджений значком «Відмінник охорони здоров'я СРСР»

1979-1983

працював акушер-гінекологом у Алжирі

1984-1992

головний акушер-гінеколог Сумської обл.

1992-2003

завідувач гінекологічним відділенням обл. клінічного пологового будинку

1993

присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України»

2003

асистент, потім доцент кафедри акушерства та гінекології медичного інституту СумДУ

З 2005

доцент по акушерству та гінекології кафедри сімейної медицини медичного інституту СумДУ

Ініціатор організації обласного кабінету патології шийки матки, підготовки лікарів з кольпоскопії та ранньої діагностики онкологічних захворювань, провів хірургічну підготовку всіх районних гінекологів і їх резерв з оперативної гінекології.

Автор понад 100 друкованих праць, 12 раціоналізаторських пропозицій, співавтор навчального посібника «Пологи вдома» (2012) та монографії «Первичний рак маточних труб» (2015).

Автобіографічний нарис

У 1961 році закінчив педіатричний факультет Харківського державного медичного інституту. Жив активним студентським життям. Крім навчання, тренувань і змагань - наукові студентські гуртки. По лінії ДОСААФ закінчив курси мотоциклістів, автолюбителів і навіть парашутистів. Приїхав на роботу з рекомендаційним листом щодо надання мені роботи в хірургії за підписом трьох професорів, завідувачів кафедр хірургії. З усього випуску 1961 року (3 факультети) лише 2 випускники отримали такі листи. Але, на жаль, один став урологом, а я гінекологом (так розпорядилися органи охорони здоров'я на місцях). За наказом Сумського облздороввідділу 1 серпня 1961 року я прибув на посаду лікаря акушера-гінеколога в Хотінську райлікарню, а 2 серпня - мене ознайомили з наказом по лікарні, про призначення районним акушер-гінекологом (єдиним в районі). Крім райлікарні пологи приймалися в 6 дільничних лікарнях району та 14 колгоспних пологових будинках. У деяких колгоспних пологових будинках приймали по 100-120 пологів на рік. Багато було ургентних викликів у зв'язку з кровотечами та іншими ускладненнями при пологах. У зв'язку з великою кількістю абортів довелося підготувати 4 лікарів з дільничних лікарень для проведення їх за місцем проживання.

Після спеціалізації по акушерству та гінекології (лютий-травень 1962 року) в районі вперше почали проводитися гінекологічні операції. У цьому велика заслуга головного акушера-гінеколога області Каневського Е. І., який багато уваги приділяв підготовці кадрів. Наприклад, при проведенні складних операцій моїх пацієнтів в обласній лікарні мене запрошували асистентом. Це було великою практичною школою для початківця-фахівця. Такий був обсяг роботи в районі. Крім того, вже в середині вересня 1961 року мене обрали головою райкому профспілки медичних працівників, а до нового року ввели до складу пленуму обкому профспілки.

Колектив у райлікарні був молодий і дружний (з 19 лікарів 12 з одного випуску Харківського медінституту). Головний лікар Копичний В. В. зумів організувати не тільки роботу і навчання молодого колективу, а й відпочинок. Це: художня самодіяльність, свята, колективний сімейний відпочинок у вихідні, риболовля. Багато його «вихованців» стали великими фахівцями - науковцями, викладачами. Незважаючи на велику завантаженість, за період роботи в районі я двічі виступав з науково-практичними доповідями на обласних конференціях. На третьому році моєї роботи в районі, при черговому візиті з метою консультацій та перевірки роботи, головний акушер-гінеколог області залишився дуже задоволений, сказав, що потрібно рости далі і запропонував перейти до обласної лікарні.

На час мого переведення обстановка змінилася і після 6 місяців роботи в Сумському пологовому будинку (за пропозицією нового головного акушера-гінеколога області Розентула Е. Б.) я був переведений в Сумський обласний онкологічний диспансер. Гінекологічного відділення тоді ще не було, а було виділено лише 20 ліжок в складі хірургічного відділення. Колектив мене дуже тепло прийняв, особливо єдина онкогінеколог Галина Михайлівна Сорока. Вона була не тільки прекрасним фахівцем, але і привабливою, душевною людиною. Взагалі весь колектив медзакладу, починаючи з головного лікаря Андрющенка В. А., був дружним, відповідальним, працьовитим. Завідувач хірургічним відділенням Козаченко І. Я. (згодом Заслужений лікар України) був не тільки «лікарем і хірургом від бога», але вмів і любив вчити, зумів створити школу самовідданих і висококваліфікованих хірургів.

З 1 квітня 1966 року було відкрито самостійне гінекологічне відділення і мене призначили виконуючим обов'язки завідувача до виходу Г. М. Сороки з декретної відпустки.

У грудні 1968 року, після закінчення курсів в Київському інституті онкології, при поліклініці Сумського онкологічного диспансеру вперше в республіці був відкритий кабінет патології шийки матки. Його основне завдання - надання допомоги установам загальнолікувальної мережі по ранній діагностиці раку шийки матки. У кабінеті застосовували комплексний метод обстеження (кольпоцервікоскопія, цитологічне обстеження, прицільна біопсія), а при необхідності хворі дообстежувалися в стаціонарі онкодиспансеру.

З грудня 1968 по січень 1972 року в кабінеті було обстежено 2420 жінок. Завдяки цьому, виявлення преінвазивного раку і раку І стадії в 1970 і 1971 роках в області досягло відповідно 22,7 і 28% (в попередні роки вона не перевищувала 12%). Стало питання про оснащення загальнолікувальної мережі кольпоскопами та підготовки кадрів. Це було здійснено протягом 3-х років (робочі місця в онкодиспансері, виїзні цикли у великі райони області).

З 1967 року мною освоєна і впроваджена в онкодиспансері пряма нижня лімфографія, яка в подальшому увійшла у 2 кандидатські і докторську дисертації, захищені на базі диспансеру.

У 1970-1974 роки - заочна аспірантура в Українському інституті удосконалення лікарів і захист кандидатської дисертації на тему: «Особливості клінічних проявів та діагностики первинного раку маткової труби».

У 1974 році - участь у «Всесоюзному симпозіумі з результатами клінічного випробування препарату зимозан» (м. Рига). При відкритті симпозіуму міністр охорони здоров'я висловив визнання за виконану дослідницьку роботу в Москві, Києві, Ленінграді та м. Суми.

З 1975 року - завідування онкогінекологічним відділенням, розширення його ліжкофонду до 60 ліжок (1978 р.).

З 1979 року - робота в Алжирі. Після повернення з Алжиру - виконуючий обов'язки головного акушер-гінеколога області з одночасним завідуванням відділенням в онкологічному диспансері.

З жовтня 1984 року - головний акушер-гінеколог Сумської області. У тому ж році, з огляду на гарні показники роботи, нам надана честь провести в м. Суми республіканський семінар з онкогінекології, з чим ми впоралися з гідністю. З 15 науково-практичних доповідей 5 представив Сумський обласний онкологічний диспансер.

Під час роботи на посаді головного акушера-гінеколога найбільшою проблемою виявилася низька хірургічна підготовка акушерів-гінекологів області, з 18 ЦРЛ у 6 не могли провести операцію кесаревого розтину. З метою вирішення цієї проблеми протягом двох років всі районні акушери-гінекологи і їх резерв під моїм керівництвом пройшли хірургічну підготовку на базі онкологічного диспансеру.

З 1992 по 2003 рік - робота на посаді завідувача гінекологічного відділення Сумського обласного пологового будинку. Крім лікувальної роботи, велику увагу довелось приділяти практичній і хірургічній підготовці лікарів і лікарів-інтернів.

З 2003 року - асистент, потім доцент кафедри акушерства і гінекології медичного інституту Сумського державного університету, підготовка студентів і лікарів-інтернів.

З 2005 року - доцент по акушерству та гінекології кафедри сімейної медицини. Під моїм керівництвом захищені 4 магістерські роботи.

Сумцов Г. О.

Зі спогадів про роботу в Алжирі

Згідно наказу МОЗ Союзу РСР з 20 листопада 1979 року мене було відряджено в АНДР (Алжир) з метою надання медичної допомоги місцевому населенню. Цьому передувала 6-ти місячна підготовка в Ленінградському інституті вдосконалення лікарів з французької мови (до цього я вчив німецьку і по ній навіть здавав кандидатський іспит) і тропічної медицини. Разом зі мною поїхали дружина і син, якому на день початку відрядження було тільки 2,5 роки. Дочка закінчувала 10 клас і залишилася з бабусею.

Із сином (Алжир, 1982 р.)

На момент відрядження в Алжирі почалася «націоналізація кадрів» (прийшов до влади новий президент) і мій контракт поміняли. Я виявився не онкогінекологом у столиці, а акушером-гінекологом у місті Джельфа. Це маленький обласний центр за 300 км від столиці і Середземного моря, зате за 70 км від знаменитої Сахари. Єдиний в області шпиталь було розгорнуто на базі колишнього французького

військового госпіталю. У ньому працювали 15 радянських лікарів і вони радо зустріли поповнення, особливо акушер-гінеколога, який був один на всю область. Колектив інтернаціональний, але досить дружний, в тому числі 5 хлопчиків у віці від 2,5 до 4 років. Приїхали ми ввечері, а вже з наступного дня почалася робота. Робота цілодобова, ненормована, ургентна. В першу ж ніч ургентний кесарів розтин. Менш ніж через рік я, як і мій попередник, виявився один на область. Крім звичайної роботи в стаціонарі і поліклініці - термінові виклики до пологового відділення. Їх виявилось в середньому 3 на добу за 3,5 роки роботи, так як в регіоні більше 80% пологів проходило вдома без будь-якої медичної допомоги.

Але досить про сумне. Тепер більш детально про життя і роботу. Поселили нас спочатку в 2 кімнатній квартирі на 3 поверсі новозбудованого будинку. Джельфа - це присахар'я і проблема-проблем - спека і вода. Подача води - один-два рази на добу по 30-40, а то й 15-25 хвилин. Клімат різко континентальний - ночі прохолодні, а взимку навіть бував сніг. Згодом мою сім'ю переселили на територію шпиталю в окрему віллу, де була зелень, квіти, черепахи і кролик для сина і, головне, цілодобова вода.

В гостях у місцевого жителя з сином (м. Джельфа, весна 1982 р.)

Колектив радянських фахівців (лікарі, інженери, викладачі) мав невеликий свій клуб, де проводили вільний час, свята, дитячі ранки. До нас добре ставилося місцеве населення і дуже цінували керівництво охорони здоров'я, мерія і обласна адміністрація. Нас запрошували на офіційні прийоми і свята. Досить часто організовували для нас безкоштовні подорожі по країні. Ми побували в столиці країни м. Алжир, в Сахарі і на узбережжі Середземного моря, в інших цікавих місцях і містах, так як Алжир велика, різноманітна і красива країна. Крім того, з цікавістю подивилися м. Тлемпсен (столиця дочки Клеопатри) і залишки давньоримських міст Тімгат і Джаміля.

Обхід у гінекологічному відділенні (г. Джельфа, 1980 г.)

Практично у шпиталі працювали тільки радянські лікарі. Середній та обслуговуючий персонал - місцевий, з різним рівнем підготовки. Доводилося делікатно підказувати, вчити і спільно вирішувати найскладніші проблеми. Кількість і складність

акушерської патології порівнювати з Україною навіть недоречно. Там я вперше побачив вивороти і відриви матки під час пологів, гангренну поразку післяпологової шийки матки. Щорічно було до 10-15 розривів матки у привезених породіль з дому. А скільки привезти не встигли? Одного разу, після відділення плаценти і зупинки кровотечі у жінки, доставленої з дому, вона зіскочила з ліжка (не дивлячись на 2 крапельниці) і почала цілувати мої закривавлені руки. Чому така реакція? Виявилося, що їх двох з післяпологовою кровотечею везли з іншого містечка 70 км. На половині шляху одна з жінок померла. З'явилася думка, що необхідно повернутися і залишити померлу. Але розсудливість перемогла забобони і хвору повезли в шпиталь. Реакція жінки зрозуміла, бо акушерка сказала, що вона буде жити.

Обхід у пологовому відділенні (м. Джельфа, 1981 р.)

Авторитет шпиталю та пологового відділення швидко підвищувався. До нас везли важко хворих із сусідніх областей, де працювали фахівці з Індії, Пакистану, Іраку, Сирії. Лише у нас виконувався повний обсяг планових та ургентних операцій. Уже через рік число пологів у шпиталі зросло з 850 до 1350, а материнська смертність знизилася в 5 разів. У своєму річному звіті я відбив це графічно. Начальник обласного департаменту охорони здоров'я повіз звіт і графіки в МОЗ. Там графіки збільшили, зробили кольоровими і вивісили на огляд. Незабаром настала реакція. Директор шпиталю своїм наказом додав до моєї зарплати 900 динарів за ненормовану працю.

Навантаження дійсно були позамежні, так як такий обсяг роботи виконував один лікар і чотири місцевих акушерки. Але, на жаль, радянські фахівці були на твердих ставках і отримували зарплату через посольство.

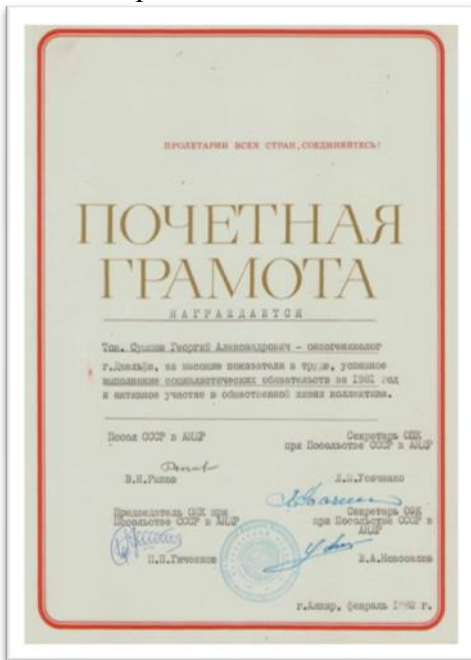
В Алжирі велика проблема з медичними кадрами і їх кваліфікацією. Перед завершенням контракту я запропонував начальнику департаменту охорони здоров'я області провести курси підвищення кваліфікації для акушерок (саж-фам) без відриву від виробництва.

*Курси удосконалення саж-фам (акушерок) по питанням планування сім'ї.
Поїздка на практику в Айнусару (Алжир, 1983 г.)*

На мій подив, на підсумковий залік приїхали з міністерства охорони здоров'я, брали участь в заліку і високо оцінили рівень підготовки. Виявилось, що така підготовка була проведена в країні вперше і потрібно було вирішити як це оформити документально. Слід підкреслити, що самі акушерки були зацікавлені, дуже серйозно ставилися до навчання і залишилися задоволені.

Закінчувався передбачений трирічний контракт. Місцева влада була зацікавлена в моїй подальшій роботі і підняла питання перед Радянським посольством про продовження контракту на 4-й рік. Питання було вирішене позитивно, але я дав згоду тільки на 6 місяців, бо наш син вже доріс до шкільного віку. Він разом з мамою стійко переносив всі негаразди, брав участь у всіх дитячих і дорослих заходах, включаючи подорожі і офіційні прийоми. За хороші показники в роботі я був відзначений грамотою посольства СРСР в республіці Алжир.

Сумцов Г. О.

Врач, учитель, наставник, учёный и исследователь

С Георгием Алексеевичем мы знакомы уже давно. В 1994 году открылась кафедра акушерства и гинекологии СумГУ на базе Сумского областного родильного дома. Наше знакомство с Георгием Алексеевичем состоялось, когда он заведовал гинекологическим отделением, а я пришла туда ассистентом. Что запомнилось, так это его доброжелательность, легкость и непринужденность в общении. В его отделении всегда работала молодежь: молодые врачи, интерны. Буквально каждый день я в свою копилку профессионализма откладывала навыки общения с пациентами, коллегами, практические навыки, потому что Георгий Алексеевич – это кладезь опыта, высочайшего профессионализма, эрудиции и, что ценно – он Наставник, Учитель и таковым для меня остается до сегодняшнего дня.

Мое восприятие Георгия Алексеевича:

- это Врач, который находит нестандартные решения в тех ситуациях, когда традиционные методы исчерпаны;

- это Учитель, который подскажет и поможет мне, когда я не получила нужную информацию в литературе, Интернете и в других источниках;

- это Наставник, который придет на помощь в любое время. Были ситуации, когда среди ночи я вызывала его в район на тяжелые случаи;

- это Ученый и Исследователь, собиравший многие годы материал о раке маточных труб и написавший монографию, которая многие годы будет полезна для врачей.

Однажды мы вместе с ним работали над пособием для семейных врачей и врачей-интернов «Пологи вдома». Работать было интересно и сложно, потому что Георгий Алексеевич тщательно и скрупулезно выверял каждую фразу, каждый раздел.

Я благодарна судьбе, что встретила и работала с Сумцовым Георгием Алексеевичем, училась у него – заслуженно Заслуженного Врача. Частенько он говорил о себе: «Судьба Георгия хранила». Так пусть еще долгие годы судьба хранит его для семьи и своих учеников.

Смиян С. А.

Кандидат мед. наук,

доцент кафедры акушерства и гинекологии медин-та СумГУ

Мой Учитель - Георгий Алексеевич Сумцов

Знаю Георгия Алексеевича очень давно, еще с интернатуры. Он обучал нас основам онкогинекологии. Навсегда запомнилось его настойчивое желание помочь нам овладеть знаниями и практическими навыками. Точность, аккуратность, даже скрупулезность в операционной сочеталась с открытостью, простой широтой души в общении с коллегами и учениками.

Поражала его феноменальная память, удивительная трудоспособность. На удивление много успевал он сделать за рабочий день: обход больных, операции, консультативный прием, занятия с врачами-интернами. А еще была и научная работа! Георгий Алексеевич собирал материал для диссертации, которую успешно защитил.

Когда мы стали коллегами, Георгий Алексеевич постоянно оказывал неоценимую помощь в диагностике и лечении сложных пациентов, многократно проводил уникальные операции, одновременно обучая технике хирургических вмешательств.

Учениками и последователями Георгия Алексеевича были также врачи из районов области. Работая на должности главного акушера-гинеколога Сумской области, не жалея времени и сил, он выезжал в районы, консультировал больных, проводил сложнейшие акушерские и гинекологические операции. В активе у Георгия Алексеевича тысячи пролеченных женщин, десятки подготовленных высококвалифицированных врачей акушеров-гинекологов. Горжусь, что я могу назвать свое имя в числе его учеников.

А еще хочется сказать о нем, как о человеке широкой души с тонким чувством юмора. С теплотой и нежностью относится к своим близким, умеет ценить дружбу и сам является надежным товарищем.

Сидоренко Т. О.
Зав. гинекологическим отделением
Сумского городского клинического родильного дома
Пресвятой Девы Марии

Основні наукові праці Г. О. Сумцова

1. Гістоморфологія лімфатичних вузлів при раку шийки матки після поєднаного променевого лікування та прямої лімфографії / Г. О. Сумцов, Г. М. Сорока, Н. В. Навродська, Е. Б. Розентул // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1971. - № 3. – С. 60-61.
2. До питання про вагінальну гістеректомію / Г. О. Сумцов, Я. С. Жернова, Л. В. Маренцева, Н. І. Терехова // Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України. – 2004. – С. 165-167.
3. Индивидуализация лучевой терапии в комбинированном лечении рака шейки матки I и II стадии / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока, Э. Б. Розентул, М. В. Коротун // Экспериментальная и клиническая радиология. – 1977. – Вып. 12. – С. 41-42.
4. Клинико-морфологические особенности диагностики первичного рака маточных труб / А. Н. Романюк, Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, Н. И. Гириявенко // Вісник Сумського державного університету. – Сер. «Медицина». – 2009. – Т. 2, № 2. – С. 121-127.
5. Комплексная хирургическая коррекция изменений при опущении и выпадении половых органов у женщин / Г. А. Сумцов, В. И. Бойко, Д. Г. Сумцов, А. В. Бойко // Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України. – 2004. – С. 31-35.
6. Николаенко Р. М. Современные возможности эндоскопической хирургии / Р. М. Николаенко, Д. Г. Сумцов, Г. А. Сумцов // Журнал клінічних та експериментальних медичних досліджень. – 2016. – Т. 4, № 2. – С. 209-216.
7. О проблеме прерывания беременности в поздние сроки / В. И. Бойко, Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, А. В. Бойко // Актуальні проблеми акушерства і гінекології, клінічної імунології та медичної генетики : зб. наук. праць. - К. ; Луганськ, 2006. - Вип. 13. - С. 8-11.
8. Опыт работы кабинета патологии шейки матки при поликлинике областного онкологического диспансера / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока, Е. В. Бугрова, О. В. Воронина // Акушерство и гинекология. – 1973. – Вып. 3. – С. 110-112.

9. Особенности течения гнойно-септических заболеваний после абортів и родов / Г. А. Сумцов, С. А. Смиян, А. Б. Сухарев, М. Л. Куземинская // Збірник наукових праць Запорізького державного інституту удосконалення лікарів. – 2003. – Вип. 64. – С. 48-50.
10. Смиян С. А. Пологи вдома : навч. посіб. / С. А. Смиян, Г. О. Сумцов, В. І. Бойко. – Суми : СумДУ, 2011. – 63 с.
11. Сумцов Г. Современные возможности профилактики рака шейки матки / Г. Сумцов // Медицина і здоров'я. – 2009. – № 28. – 9 липня. – С. 2.
12. Сумцов Г. А. Возможности улучшения цитологической диагностики в онкогинекологии / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, Е. А. Тимакова // Вісник Сумського державного університету. – Сер. «Медицина». – 2011. – № 1. – С. 122-127.
13. Сумцов Г. А. Возрастные особенности анамнеза и генеративной функции у больных раком маточних труб / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Вісник Сумського державного університету. – Сер. «Медицина». - 2006. – № 8. – С. 125-129.
14. Сумцов Г. А. Выворот матки в родах / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, А. Ю. Щербаков // Репродуктивное здоровье. Восточная Европа. – 2013. - № 6(30). - 2013. - С. 34-39.
15. Сумцов Г. А. Диагностика и лечение рака эндометрия / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, М. М. Кириленко // Вісник Сумського державного університету. – Сер. «Медицина». - 2011. - № 2. - С. 55-61.
16. Сумцов Г. А. Использование зимозана и продигозана в комплексном лечении онкогинекологических больных / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока, С. К. Шкурко // Клиническое применение зимозана и изучение механизма его действия. – Рига : Изд-во РМИ, 1982. – С. 99-101.
17. Сумцов Г. А. Клинико-рентгенологическая диагностика первичного рака маточних труб / Г. А. Сумцов // Вопросы онкологии. – 1971. – Т. 17, № 7. – С. 37-43.
18. Сумцов Г. А. Морфофункциональное состояние послета при генитальной герпетической инфекции / Г. А. Сумцов, А. Ю. Щербаков // Український медичний альманах. – 2004. – Т. 7, № 3. – С. 161-164.

19. Сумцов Г. А. О практической ценности прямой лимфографии при раке шейки матки / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока, Э. Б. Розентул // Советская медицина. – 1970. - № 12. – С. 100-102.
20. Сумцов Г. А. Oncogenetic inversion of the uterus / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, Н. И. Гирявенко // Репродуктивное здоровье. Восточная Европа. – 2014. - № 4. - С.104-111.
21. Сумцов Г. А. Особенности клинических проявлений и диагностики первичного рака маточных труб : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. мед. наук : спец. 14.00.14 «Онкология» / Г. А. Сумцов. – Х. : Укр. ин-т усовершенствования врачей, 1974. – 17 с.
22. Сумцов Г. А. Особенности клинических проявлений первичного рака маточных труб / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока // Акушерство и гинекология. – 1978. - № 6. – С. 43-46.
23. Сумцов Г. А. Особенности распространения и метастазирования первичного рака маточных труб / Г. А. Сумцов // Вісник Сумського державного університету. – Сер. «Медицина». – 2004. – № 7(66). – С. 145-150.
24. Сумцов Г. А. Особенности течения беременности у женщин, инфицированных хламидийной или герпетической инфекцией / Г. А. Сумцов, В. А. Бойчунь // Вісник Сумського державного університету. – Сер. «Медицина». – 2008. – Т. 2, № 2. – С. 110-112.
25. Сумцов Г. А. Особенности течения гриппа А(Н1N1) у беременных / Г. А. Сумцов, Л. В. Маренцева, Д. Г. Сумцов // Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України. - К. : Інтермед, 2011. - С. 830-834.
26. Сумцов Г. А. Первичный рак маточных труб : монография / Г. А. Сумцов. – Сумы : СумГУ, 2015. – 229 с.
27. Сумцов Г. А. Проблемы хирургического этапа лечения больных первичным раком маточных труб / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, Н. И. Гирявенко // Журнал клінічних та експериментальних медичних досліджень. - 2015. – № 3(3). - С. 486-490.

28. Сумцов Г. А. Пункционная гистерография (метод контрастирования для рентгенологической диагностики рака матки и его рецидивов после сочетанной лучевой терапии) / Г. А. Сумцов // Рационализаторские предложения и изобретения в медицине. – К. : Здоровье, 1978. – С. 17-18.
29. Сумцов Г. А. Рентгено-радиологические методы в диагностике и лечении первичного рака маточных труб / Г. А. Сумцов // Экспериментальная и клиническая радиология. – 1973. – Вып. 9. – С. 67-70.
30. Сумцов Г. А. Семиотика и причины поздней диагностики первичного рака фаллопиевых труб / Г. А. Сумцов, В. С. Коновал // Злокачественные новообразования. – Х., 1972. – С. 124-127.
31. Сумцов Г. А. Сравнительная характеристика эффективности диатермической и радиоволновой хирургии при лечении фоновых и предраковых заболеваний шейки матки / Г. А. Сумцов, М. М. Близнюк, Д. Г. Сумцов // Вісник Сумського державного університету. – Сер. «Медицина». – 2012. – № 2. – С. 73-79.
32. Сумцов Г. А. Цитологическая диагностика первичного рака маточных труб / Г. А. Сумцов // Вопросы онкологии. – 1978. – Т. 24, № 3. – С. 91-92.
33. Сумцов Г. О. Використання імунологічних показників в прогнозуванні гнійно-запальних захворювань у породіль / Г. О. Сумцов, А. Б. Сухарев, С. А. Сміян // Вісник наукових досліджень. – 2004. - № 2. – С. 291.
34. Сумцов Г. О. Застосування прямої лімфографії з метою діагностики метастазів рака шийки матки після комбінованого променевого лікування / Г. О. Сумцов, Е. Б. Розентул, Г. М. Сорока // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1970. - № 2. – С. 56-58.
35. HELLP – синдром, особенности клинического течения и диагностики / Г. А. Сумцов, В. И. Бойко, П. А. Павлюк [и др.] // Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України. – К., 2000. – С. 227-229.

Матеріали науково-практичних конференцій

36. Аналіз захворюваності на грип, ГРВІ у вагітних Сумської області / С. А. Сміян, І. М. Никітіна, В. В. Маркевич [та ін.] // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Клінічні та патогенетичні аспекти мікроелементозів. Actual problems of fundamental and clinical medicine : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 20-22 квітня 2011 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2011. – Ч. 1. – С. 124.
37. Близнюк М. М. Радиоволновая хирургия в лечении заболеваний шейки матки / М. М. Близнюк, Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Клінічні та патогенетичні аспекти мікроелементозів. Actual problems of fundamental and clinical medicine (in English) : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 10-12 квітня 2012 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 169.
38. Бойчунь В. О. Сучасні аспекти клінічних проявів хламідійної інфекції під час вагітності / В. О. Бойчунь, Г. О. Сумцов // Сучасні досягнення внутрішньої медицини. Сучасні досягнення в хірургії. Сучасні досягнення теоретичної та практичної медицини : матер. міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, (м. Суми, 24-25 квітня 2008 р.). – Суми : СумДУ, 2008. – С. 161-162.
39. Бойчунь В. О. Сучасні аспекти перебігу герпетичної інфекції під час вагітності / В. О. Бойчунь, Г. О. Сумцов // Актуальні питання експериментальної та клінічної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки в Україні, (м. Суми, 25-26 квітня 2007 р.). – Суми : СумДУ, 2007. – Ч. 2. – С. 134-135.

40. Бойчунь В. О. TORCH-інфекція і вагітність / В. О. Бойчунь, Г. О. Сумцов // Актуальні питання клінічної медицини. Актуальні проблеми діагностики та лікування хірургічних хвороб. Актуальні питання теоретичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки України, (м. Суми, 23-24 квітня 2009 р.) ; Сумської обл. нефрологічної конф., присвяч. Дню нирки, (м. Суми, 20 березня 2009 р.). – Суми : СумДУ, 2009. – С. 123.
41. Вагітність і інфекції передані статевим шляхом / А. Б. Сухарев, С. А. Сміян, Г. О. Сумцов, І. М. Никітіна // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : зб. тез доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 16–18 квітня 2014 р.). – Суми : СумДУ, 2014. - С. 274.
42. Выходцева Н. В. Опыт применения дюфастона для профилактики невынашивания беременности / Н. В. Выходцева, Г. А. Сумцов // Актуальні питання експериментальної та клінічної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки в Україні, (м. Суми, 25-26 квітня 2007 р.). – Суми : СумДУ, 2007. – Ч. 2. – С. 136-137.
43. Грипп и беременность / Г. А. Сумцов, Л. В. Маренцева, И. В. Бардакова, И. Н. Никитина // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Клінічні та патогенетичні аспекти мікроелементозів. Actual problems of fundamental and clinical medicine : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 20-22 квітня 2011 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2011. – Ч. 1. – С. 164.
44. Денисенко А. В. Критерии прогностического риска послеродового тиреоидита / А. В. Денисенко, Д. В. Хирный, Г. А. Сумцов // Актуальні питання експериментальної та клінічної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 19-21 квітня 2006 р.). – Суми : СумДУ, 2006. – С. 181-182.

45. Денисенко О. В. Стан здоров'я жінок після переривання вагітності в пізніх термінах / О. В. Денисенко, Г. О. Сумцов // Актуальні питання експериментальної та клінічної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки в Україні, (м. Суми, 25-26 квітня 2007 р.). – Суми : СумДУ, 2007. – Ч. 2. – С. 133-134.
46. До проблеми переривання вагітності в пізні терміни / Н. О. Боруха, Ю. О. Фоменко, С. М. Лебідь [та ін.] // Актуальні питання експериментальної та клінічної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 19-21 квітня 2006 р.). – Суми : СумДУ, 2006. – С. 181.
47. Жемчужин В. Ю. Актуальні питання корекції і профілактики вегетативних порушень у вагітних / В. Ю. Жемчужин, Г. О. Сумцов // Сучасні досягнення внутрішньої медицини. Сучасні досягнення в хірургії. Сучасні досягнення теоретичної та практичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, (м. Суми, 24-25 квітня 2008 р.). – Суми : СумДУ, 2008. – С. 162.
48. Жемчужин В. Ю. Клінічні особливості нейроциркуляторної дистонії у вагітних / В. Ю. Жемчужин, Г. О. Сумцов // Актуальні питання експериментальної та клінічної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяченої Дню науки в Україні, (м. Суми, 25-26 квітня 2007 р.). – Суми : СумДУ, 2007. – Ч. 2. – С. 135-136.
49. К вопросу о рентгенанатомии подвздошных лимфатических сплетений / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока, Э. Б. Розентул, А. И. Тер-Арутюнянц // Материалы Украинского республиканского пленума акушеров-гинекологов по вопросам онкологии «Вопросы онкологии». – 1969. – С. 66-67.
50. Кольпоцервікоскопія в діагностиці предракових захворювань та ранніх форм раку шийки матки / К. В. Іванцова, К. І. Арастенкова, О. В. Маркевич, Г. О. Сумцов // Сучасні проблеми клінічної та теоретичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 20-22 квітня 2005 р.). – Суми : СумДУ, 2005. – С. 98-99.

51. Косякова В. Н. Невынашивание беременности по данным женской консультации № 1 г. Сумы / В. Н. Косякова, Г. А. Сумцов // Актуальні питання експериментальної та клінічної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки в Україні, (м. Суми, 25-26 квітня 2007 р.). – Суми : СумДУ, 2007. – Ч. 2. – С. 138.
52. Лучевая терапия при лечении рака яичников / В. И. Конаныхин, С. К. Шкурко, Т. А. Васильченко [та ін.] // Актуальні питання клінічної медицини. Актуальні проблеми діагностики та лікування хірургічних хвороб. Актуальні питання теоретичної медицини : матер. міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвячених Дню науки України, (м. Суми, 23-24 квітня 2009 р. ; Сумської обл. нефрологічної конф., присвяч. Дню нирки, (м. Суми, 20 березня 2009 р.). – Суми : СумДУ, 2009. – С. 122.
53. Маренцева Л. В. Состояние биоценоза влагалища у беременных с хроническим многоводием / Л. В. Маренцева, Г. А. Сумцов, С. А. Смиян // Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 10-12 квітня 2013 р.) / відп. за вип. М. В. Погорелов. – Суми : СумДУ, 2013. – С. 305-306.
54. Нікітіна І. М. Застосування донаторів оксиду азоту в комплексній профілактиці затримки розвитку плода у вагітних, зайнятих у хімічному виробництві / І. М. Нікітіна, Г. О. Сумцов, В. В. Дядюшко // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Мікроелементози в клінічній медицині. Actual problems of fundamental and clinical medicine : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 21-23 квітня 2010 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2010. – С. 106-107.
55. О некоторых результатах использования зимозана в комплексной терапии онкологических больных / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока, В. И. Козленко [и др.] // Неспецифические стимуляторы реактивности организма в онкологии. – Рига, 1974. – С. 149-151.

56. Оптимізація лікування хронічного рецидивуючого вульвовагінального кандидозу / С. А. Сміян, А. Б. Сухарев, М. Л. Кузьоменська, Г. О. Сумцов // Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 10-12 квітня 2013 р.) / відп. за вип. М. В. Погорелов. – Суми : СумДУ, 2013. – С. 312.
57. Опыт применения аппарата циклодинон / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, С. А. Сміян, Ю. В. Юрченко // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : зб. тез доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 16–18 квітня 2014 р.). – Суми : СумДУ, 2014. - С. 303.
58. Особливості аналізів крові при злоякісних пухлинах / Г. О. Сумцов, Д. Г. Сумцов, К. А. Грішина, Д. В. Голобурда // Актуальні питання клінічної медицини : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 20-22 квітня 2011 р.). – Суми, 2011. – С. 162-163.
59. Практические проблемы эндоскопической хирургии / Р. М. Николаенко, Д. Г. Сумцов, Г. А. Сумцов, П. А. Павлюк // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : зб. тез доповідей III Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 23-24 квітня 2015 р.) / Н. В. Деміхова. – Суми : СумДУ, 2015. – С. 382-383.
60. Прямая лимфография и цитологический контроль в решении вопроса о необходимости расширенной операции после сочетанного лучевого лечения при раке шейки матки II стадии / Г. А. Сумцов, Г. М. Сорока, Е. В. Лемеха, Э. Б. Розентул, Б. А. Андрощук // Материалы Украинского республиканского пленума акушеров-гинекологов по вопросам онкологии «Вопросы онкологии». – 1969. – С. 65-66.
61. Репродуктивне здоров'я жінок з доброякісною патологією матки / М. Л. Кузьоменська, В. І. Бойко, С. А. Сміян, Г. О. Сумцов // Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 10-12 квітня 2013 р.) / відп. за вип. М. В. Погорелов. – Суми : СумДУ, 2013. – С. 314.

62. Сидоренко Т. О. Фракционное выскабливание в диагностике и лечении гинекологических кровотечений / Т. О. Сидоренко, Ю. С. Волина, Г. А. Сумцов // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Клінічні та патогенетичні аспекти мікроелементозів. Actual problems of fundamental and clinical medicine : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 20-22 квітня 2011 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2011. – Ч. 1. – С. 164-165.
63. Сміян С. А. Патогенетичний підхід до лікування ендометріозу / С. А. Сміян, Г. О. Сумцов // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Клінічні та патогенетичні аспекти мікроелементозів. Actual problems of fundamental and clinical medicine (in English) : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 10-12 квітня 2012 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 130.
64. Стіба М. М. Особливості перебігу неонатального періоду у дітей від матерів інфікованих хламідіозом / М. М. Стіба, Г. О. Сумцов // Сучасні досягнення внутрішньої медицини. Сучасні досягнення в хірургії. Сучасні досягнення теоретичної та практичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів присвяч. Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, (м. Суми, 24-25 квітня 2008 р.). – Суми : СумДУ, 2008. – С. 160.
65. Стіба М. М. Стан здоров'я дітей 1-го року життя від матерів інфікованих хламідіозом / М. М. Стіба, Г. О. Сумцов // Актуальні питання клінічної медицини. Актуальні проблеми діагностики та лікування хірургічних хвороб. Актуальні питання теоретичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки України, (м. Суми, 23-24 квітня 2009 р.) ; Сумської обл. нефрологічної конф., присвяч. Дню нирки, (м. Суми, 20 березня 2009 р.). – Суми : СумДУ, 2009. – С. 123-124.

66. Сумцов Г. А. Биконтрастная рентгенопельвеография и метросальпингография в дифференциальной диагностике заболеваний матки и придатков / Г. А. Сумцов, А. И. Тер-Арутюнян // Материалы Украинского республиканского пленума акушеров-гинекологов по вопросам онкологии «Вопросы онкологии». – 1969. – С. 68-69.
67. Сумцов Г. А. Возможности подготовки врачей общей практики по «узким специальностям» / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Актуальні питання сучасної післядипломної медичної освіти : матер. Обл. наук.-метод. конф., (м. Суми, 12 квітня 2012 р.) / відп. за вип. В. Е. Маркевич. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 44-46.
68. Сумцов Г. А. Вопросы клиники и диагностики первичного рака маточных труб / Г. А. Сумцов, М. М. Кириленко, Т. С. Чеботарева // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Мікроелементози в клінічній медицині. Actual problems of fundamental and clinical medicine : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 21-23 квітня 2010 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2010. – С. 136.
69. Сумцов Г. О. До питання перев'язки внутрішніх клубових артерій при акушерських кровотечах / Г. О. Сумцов, Т. О. Сидоренко // Шляхи зниження материнської смертності від маткових кровотеч : матер. пленуму. – Вінниця, 1993. – С. 82-83.
70. Сумцов Г. А. К вопросу послеродовых гематом / Г. А. Сумцов, Т. О. Сидоренко, Д. Г. Сумцов // Сучасні досягнення внутрішньої медицини. Сучасні досягнення в хірургії. Сучасні досягнення теоретичної та практичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів присвяч. Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, (м. Суми, 24-25 квітня 2008 р.). – Суми : СумДУ, 2008. – С. 163.
71. Сумцов Г. А. Конусовидная диатермоэксцизия в лечении заболеваний шейки матки / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов, С. А. Смийан // Актуальні питання клінічної медицини : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 10-12 квітня 2012 р.). – Суми, 2012. – С. 170.

72. Сумцов Г. А. Нарушение питания, как одна из причин преэклампсии и эклампсии / Г. А. Сумцов, Н. В. Выходцева // Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 10-12 квітня 2013 р.) / відп. за вип. М. В. Погорелов. – Суми : СумДУ, 2013. – С. 291.
73. Сумцов Г. А. Некоторые вопросы комбинированного лечения рака шейки матки II стадии / Г. А. Сумцов, Э. Б. Розентул, Г. М. Сорока // Материалы Украинского республиканского пленума акушеров-гинекологов по вопросам онкологии «Вопросы онкологии». – 1969. – С. 58-59.
74. Сумцов Г. А. О проблеме выворота матки / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : зб. тез доповідей наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 20-22 квітня 2011 р.). – Суми : СумДУ, 2011. – С. 163-164.
75. Сумцов Г. А. Об отдаленных результатах лечения первичного рака маточных труб / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : зб. тез доповідей III Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 23–24 квітня 2015 р.). – Суми : СумДУ, 2015. - С. 383.
76. Сумцов Г. А. Опыт работы кабинета патологии шейки матки / Г. А. Сумцов, Н. А. Коваленко, Т. В. Яценко // Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 10-12 квітня 2013 р.) / відп. за вип. М. В. Погорелов. – Суми : СумДУ, 2013. – С. 304-305.
77. Сумцов Г. А. Особенности течения беременности у женщин с хроническим многоводием / Г. А. Сумцов, Л. В. Маренцева, С. А. Смиян // Актуальні питання теоретичної та клінічної медицини : зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 10-12 квітня 2013 р.) / відп. за вип. М. В. Погорелов. – Суми : СумДУ, 2013. – С. 305.
78. Сумцов Г. А. Первичный рак маточных труб / Г. А. Сумцов // Материалы научной конференции врачей курсантов института / Украинский ин-т усовершенствования врачей. – Х., 1968. – С. 111-112.

79. Сумцов Г. А. Преждевременные роды, возможности и резервы / Г. А. Сумцов, Л. В. Маренцева, И. Н. Кидик // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Мікроелементози в клінічній медицині. Actual problems of fundamental and clinical medicine : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 21-23 квітня 2010 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. – Суми : СумДУ, 2010. – С. 135.
80. Сумцов Г. А. Роль лапароскопии в оказании экстренной помощи пациенткам с гинекологической патологией / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Актуальні питання клінічної медицини : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 10-12 квітня 2012 р.). – Суми, 2011. – С. 169.
81. Сумцов Г. А. Состояние биоценоза влагалища у беременных / Г. А. Сумцов, С. А. Смлян // Актуальні питання клінічної медицини : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 9-11 квітня 2013 р.). – Суми, 2013. – С. 305.
82. Сумцов Г. А. Щадящие операции у молодых женщин / Г. А. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Актуальні питання клінічної медицини. Актуальні проблеми діагностики та лікування хірургічних хвороб. Актуальні питання теоретичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, присвяч. Дню науки України, (м. Суми, 23-24 квітня 2009 р.) ; Сумської обл. нефрологічної конф., присвяч. Дню нирки, (м. Суми, 20 березня 2009 р.). - Суми : СумДУ, 2009. - С. 124.
83. Сумцов Г. О. До питання діагностики та лікування ентероцеле / Г. О. Сумцов // Сучасні проблеми клінічної та теоретичної медицини : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів. - Суми, 2005. - С. 99-100.
84. Сумцов Г. О. Досвід роботи денного стаціонару жіночої консультації / Г. О. Сумцов, Д. Г. Сумцов // Актуальні питання клінічної медицини : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 20-22 квітня 2011 р.). – Суми, 2011. – С. 163.

85. Сумцов Г. О. Досвід роботи сімейної амбулаторії / Г. О. Сумцов, Н. В. Деміхова, М. В. Глінкіна // Актуальні питання теоретичної та практичної медицини : зб. тез доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених, (м. Суми, 16–18 квітня 2014 р.). – Суми : СумДУ, 2014.- С. 48-49.
86. Сумцов Г. О. Кольпоцервікоскопія в діагностиці передракових захворювань та ранніх форм раку шийки матки / Г. О. Сумцов, К. В. Іванцова, К. І. Арастенкова, О. В. Маркевич // Сучасні проблеми клінічної та теоретичної медицини : матер. міжнар. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів. - Суми, 2005. - С. 98-99.
87. Сумцов Г. О. Лікування уrogenітального хламідіозу вагітних з використанням бетадіну / Г. О. Сумцов, А. Б. Сухарев // Актуальні питання клінічної медицини : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 9-11 квітня 2013 р.). – Суми, 2013. – С. 302.
88. Сумцов Г. О. Папіломовірусна інфекція, захворюваність / Г. О. Сумцов, О. П. Борисюк // Актуальні питання теоретичної медицини. Актуальні питання клінічної медицини. Мікроелементози в клінічній медицині. Actual problems of fundamental and clinical medicine : матер. наук.-практ. конф. студ., молодих вчених, лікарів та викладачів, (м. Суми, 21-23 квітня 2010 р.) / відп. за вип. Л. Н. Приступа. - Суми : СумДУ, 2010. - С. 135.

Методичні рекомендації

89. Жернова Я. С. Методичні рекомендації для проведення семінарів-конференцій з оперативної гінекології : для самостійної роботи лікарів-інтернів та лікарів-акушерів-гінекологів зі спец. «Акушерство та гінекологія» / Я. С. Жернова, Г. О. Сумцов. – Суми : СумДУ, 2004. – 21 с.
90. Жернова Я. С. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з невідкладної гінекології : для самостійної роботи лікарів-інтернів за спец. «Хірургія» / Я. С. Жернова, Г. О. Сумцов. – Суми : СумДУ, 2004. – 11 с.

91. Методические указания для самостоятельной работы по теме «Неотложная помощь в акушерстве» : для иностранных студ. и врачей-интернов спец. 7.110101 дневной формы обучения / Я. С. Жернова, Г. А. Сумцов, А. Б. Сухарев, М. Л. Куземенская. – Сумы : СумГУ, 2004. – 38 с.
92. Методические указания к практическим занятиям по теме «Организация работы женской консультации» курса «Акушерство и гинекология» : для врачей-интернов и студ. 6-го курса спец. 7.110101 дневной формы обучения / Я. С. Жернова, П. С. Вержанский, С. А. Смян [и др.]. – Сумы : СумГУ, 2003. – 43 с.
93. Методичні вказівки на тему «Акушерські кровотечі» з курсу «Акушерство та гінекологія» : для самостійної роботи студ. та лікарів-інтернів спец. 7.110101 денної форми навчання / Я. С. Жернова, С. А. Смян, Г. О. Сумцов [та ін.]. – Суми : СумДУ, 2004. – 56 с.
94. Методичні рекомендації до семінарських занять з акушерства та гінекології : для лікарів-інтернів спец. «Загальна практика - сімейна медицина» / Я. С. Жернова, Г. О. Сумцов, С. А. Смян, А. Б. Сухарев. – Суми : СумДУ, 2004. – 29 с.
95. Методичні рекомендації щодо розроблення семінарських занять з акушерства та гінекології : для лікарів-інтернів спец. «Загальна практика - сімейна медицина» / Я. С. Жернова, Г. О. Сумцов, С. А. Смян, А. Б. Сухарев. – Суми : СумДУ, 2004. – 31 с.
96. Сумцов Г. О. Методичні вказівки щодо оволодіння практичними навичками з акушерства та гінекології лікарями-інтернами спеціальності «Загальна практика - сімейна медицина» для лікарів інтернів спеціальності «Загальна практика - сімейна медицина» денної форми навчання / Г. О. Сумцов, Д. Г. Сумцов. – Суми : СумДУ, 2006. – 25 с.
97. Сумцов Г. О. Методичні рекомендації семінарів-конференцій з гінекології для лікарів-інтернів спеціальності «Акушерство та гінекологія» та лікарів акушерів-гінекологів з теми «Онкогінекологія» / Г. О. Сумцов, М. Л. Кузьоминська, Д. Г. Сумцов. – Суми : СумДУ, 2005. - 49 с.

Свідоцтва на раціоналізаторські пропозиції

УДОСТОВЕРЕНИЕ
НА РАЦИОНАЛИЗАТОРСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ
№ 192

В соответствии с пунктом 8 Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях, удостоверяющее предложение выдано

КОНОНЕНКО И.Г.

(фамилия, имя, отчество)
СУМЦОВУ Г.А.

Сумским

на принятое **областным онкодиспансером**

(наименование предприятия)

к внедрению (организации)

"Набор

рационализаторское предложение **скампелей для работы в глубоких**

полостях" (наименование предложения)

Зам. зав. Сумским облзоб (И. Ватынский)

Руководитель предприятия (организации)

28 октября 1971

Зак. 2752

УДОСТОВЕРЕНИЕ
НА РАЦИОНАЛИЗАТОРСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ
№ 195 .

В соответствии с пунктом 8 „Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях“ настоящее удостоверение выдано
СУМЦОВУ Г.А.
(фамилия, имя, отчество)

на принятое **Сумским**
(наименование предприятия,
областным онкодиспансером

организации) _____ к внедрению
рационализаторское предложение **"Маркер для**
рентгенологического определения
глубины залегания опухоли шейки матки"
(наименование предложения)

29 октября 1971г.

Зам.зав.Сумским ОблЗСО
Руководитель
предприятия (организации)
Н. Ратевский
(Н.Ратевский)

Зах. 2752

УДОСТОВЕРЕНИЕ
НА РАЦИОНАЛИЗАТОРСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ
№ 196

В соответствии с пунктом 8 „Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях“ настоящее удостоверение выдано
СУМЦОВУ Г.А.
(фамилия, имя, отчество)

на принятое **Сумским**
(наименование предприятия,
областным онкодиспансером

_____ к внедрению
(организации) **"Набор**
рационализаторское предложение **инструментов для проведения**
висцеральной флюорографии".

Зам. зав. Сумским облЗСО
(Руководитель
предприятия (организации)
Н. Ратковский)

29 октября 1971

Зак. 2752

КОПИЯ

УДОСТОВЕРЕНИЕ

НА РАЦИОНАЛИЗАТОРСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ

№ 428

В соответствии с пунктом 8 „Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях“ настоящее удостоверение выдано

СУМЦОВУ

(фамилия, имя, отчество)

ГЕОРГИЮ АЛЕКСЕЕВИЧУ

на принятие Сумским областным онкологическим диспансером

(наименование предприятия,

_____

_____ и внедрению

рационализаторское предложение „Функциональная гистерография — метод контрастирования

(наименование предложения)

для цитологической диагностики рака и рецидивов после сочетанной терапии „_____“

Руководитель _____ Заведующий облздравотделом _____

предприятия (организации)

[Handwritten signature]

Н.М. Пшеничный

1975 г.

Зак. 1110

УДОСТОВЕРЕНИЕ

на рационализаторское предложение

№ 589

(дата подачи)

В соответствии с пунктом 75 Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях, утвержденного постановлением Совета Министров СССР от 21 августа 1973 г. № 584, настоящее удостоверение выдано

СУМЦОВУ Г.А. и ШКУРКО О.К.

(фамилия, имя, отчество)

на предложение, признанное рационализаторским и принятое Сумским областным онкодиспансе-

(наименование предприятия,

организации, когда)

и использованию

под наименованием: "Набор скальпелей и

распаторов для работы в глубоких

полостях при производстве пластических

органов"

_____

(м. п.) _____

Руководитель предприятия

(организации)

Н.М. Пшеничный

г. _____

Присвоено № 151 от 11.05.77

_____

УДОСТОВЕРЕНИЕ

на рационализаторское предложение

№ 657

13.12.77
(дата подачи)

В соответствии с пунктом 75 Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях, утвержденного постановлением Совета Министров СССР от 21 августа 1973 г. № 584, настоящее удостоверение выдано

ШКУРКО Сергею Константиновичу,
(фамилия, имя, отчество)
СУМЦОВУ Георгию Алексеевичу

на предложение, признанное рационализаторским и принятое Сумским областным онкологическим диспансером
(наименование предприятия,

организации, когда)

и использованию под наименованием: "Модификация троакаров для эвакуации жидкости из кист яичников больших размеров во время операции"

Руководитель предприятия
(организации)

Н.М. ПШЕНИЧНЫЙ

Вознаграждение 20 (двадцать) руб.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

на рационализаторское предложение

№ 658

28.12.77
(дата подачи)

В соответствии с пунктом 75 Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях, утвержденного постановлением Совета Министров СССР от 21 августа 1973 г. № 584, настоящее удостоверение выдано _____

СУМЦОВУ Георгию Алексеевичу,
(Фамилия, имя, отчество)

ШКУРКО Сергею Константиновичу

на предложение, признанное рационализаторским и принятое Сумским облонкодиспансером

_____ (наименование предприятия),

_____ (организация, когда)

_____ к использованию
под наименованием: "Элеваторы для
подвздошных лимфаденэктомий"

Руководитель предприятия
(организации)

Н.М. ПШЕНИЧНЫЙ

19 78 г.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

на рационализаторское предложение

№ 767

(дата подачи)

В соответствии с пунктом 75 Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях, утвержденного постановлением Совета Министров СССР от 21 августа 1973 г. № 584, настоящее удостоверение выдано

Сумцову Георгию Алексеевичу,

(фамилия, имя, отчество)

Шкурко Сергею Константиновичу

на предложение, признанное рационализаторским и принятое Сумским областным онкологическим диспансером

(наименование предприятия,

организации, когда)

использовано и к использованию под наименованием: "Модификация вакуумного отсоса при плевральной пункции".

Руководитель предприятия

Н. М. Пшеничный (подпись)

Н. М. Пшеничный

19__ г. Приказ по облздравотделу №62 от 2.02.79

УДОСТОВЕРЕНИЕ

на рационализаторское предложение

№ 887

26.7-1980
(дата подачи)

В соответствии с пунктом 75 Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях, утвержденного постановлением Совета Министров СССР от 21 августа 1973 г. № 584, настоящее удостоверение выдано _____

Сумцову Георгию Алексеевичу

(Фамилия, имя, отчество)

на предложение, признанное рационализаторским и принятое Сумским облонкодиспансером

(наименование предприятия,

организации, когда)

и использованию

под наименованием: "Портативный прикроватный столик для постельных больных"

(М. П.)

Руководитель предприятия

Н. М. Пшеничный
(подпись)

Н. М. Пшеничный

19__ г.

Приказ по обздравотделу № 158 от
14.03.80 года.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

на рационализаторское предложение

№ 888

26.01.1980

(дата подачи)

В соответствии с пунктом 75 Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях, утвержденного постановлением Совета Министров СССР от 21 августа 1973 г. № 584, настоящее удостоверение выдано

Сумцову Георгию Алексеевичу

(фамилия, имя, отчество)

на предложение, признанное рационализаторским и принятое Сумским облонкодиспансером

(наименование предприятия,

организации, когда)

к использованию

под наименованием: "Выносной пульт для обеспечения работы медаппаратуры".

(м. п.)

Руководитель предприятия

Н. М. Пшеничный
Н. М. Пшеничный

19 г.

Приказ по облздравотделу № 158 от
14.03.80 года.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

НА РАЦИОНАЛИЗАТОРСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ

№ 1180

4. 01. 1982
(дата подачи)

В соответствии с пунктом 75 «Положения об открытиях, изобретениях и рационализаторских предложениях», утвержденного постановлением Совета Министров СССР от 21 августа 1973 г. № 584, настоящее удостоверение выдано _____

(фамилия, имя, отчество)

СУМЦОВУ ГЕОРГИЮ АЛЕКСЕЕВИЧУ

ШКУРКО СЕРГЕЮ КОНСТАНТИНОВИЧУ

на предложение, признанное рационализаторским и принятое Облонкодиспансером

_____ (наименование предприятия,

_____ организации, когда)

к использованию под наименованием _____

Съемно-подвижной прикроватный манипуляционный столик

м. п. Руководитель
предприятия (организации)

Е.А. НЕСТЕРЕНКО

Приказ по Облздравотделу № 76

Зак. 1188

Література про Г. О. Сумцова

1. Сумцов Георгій Олексійович // Сумщина в іменах : енциклопедичний дов. – Суми : АС-Медіа, СумДУ, 2003. – 426-427.
2. Сумцов Георгій Олексійович // Чернобров І. В. Люди милосердя. Сторінки історії медицини Сумщини. – Суми : Корпункт, 2001. – С.269-270.

Фотоматеріали

Сумцов Г. О. із сином Сумцовим Д. Г. під час операції

Заняття з лікарями-інтернами

Курси акушерок (м. Суми, жовтень 2010 р.)

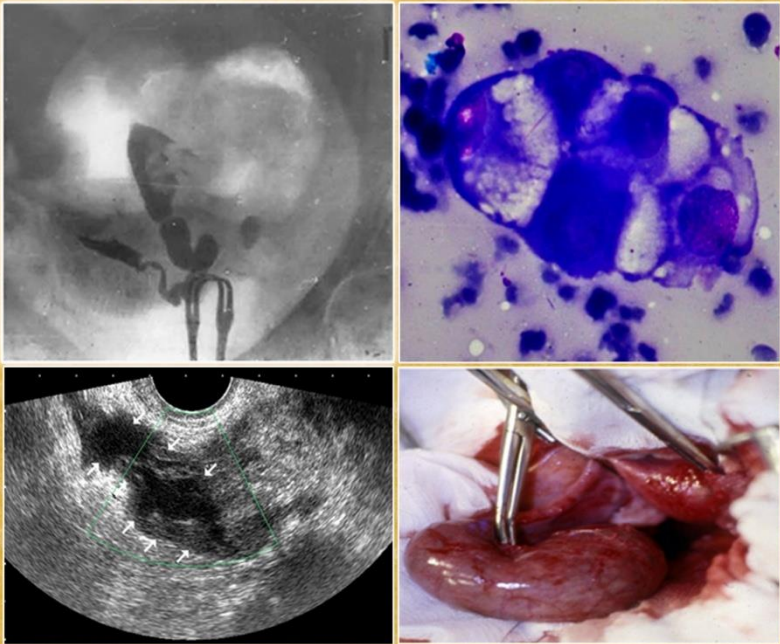
*На відпочинку з колегами
(кафедра сімейної медицини мед. ін-ту СумДУ)*

На 70-річчі від дня заснування Сумської обласної наукової медичної бібліотеки

Г.А. Сумцов, Д.Г. Сумцов

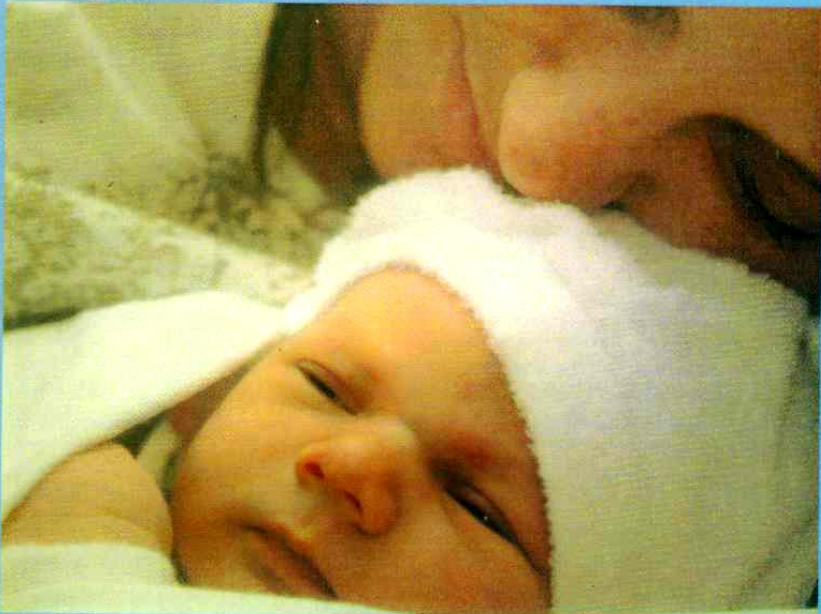
ПЕРВИЧНЫЙ РАК МАТОЧНЫХ ТРУБ

С. А. Сміян, Г. О. Сумцов,
В. І. Бойко

ПОЛОГИ ВДОМА

40000, м. Суми,
вул. Петропавлівська, 105
Сумська обласна наукова медична бібліотека
Тел/факс: 655-106
Тел: 62-23-57